

W tym numerze:

1 listopada-Święto Zmarłych

**11 listopada - Narodowe Święto Niepodległości- wywiad
z p. Magdaleną Wojdyłą nauczycielką historii w naszej szkole**

21 listopada- Dzień Życzliwości i Pozdrowień

29 listopada- andrzejki

**a także : sukcesy sportowców i szachistów, słodki przepis,
gry i zabawy, ciekawostki i porady, czyli dla każdego coś dobrego!**

W Meksyku rodziny jedzą kurczaka nad grobami bliskich a w Bułgarii rozkoszują się na cmentarzu czereśniami. Jak Święto Zmarłych obchodzone jest w różnych zakątkach świata?

Tradycyjnie, 31 października Polacy szykowali różne potrawy. Gotowali przysmaki, które zostawiali później na noc dla dusz zmarłych osób. Wierzono, że kiedy odwiedzą one swoich krewnych, po podróży będą głodne i spragnione. W nocy 31 października zostawiano również uchylone drzwi wejściowe, aby dusze mogły bez problemu wejść do domu. 1 i 2 listopada zabroniona były praca oraz czynności tj. tkanie, przędzenie czy nawet spluwanie. Dzisiaj te praktyki zastępują w Polsce modlitwy, odwiedziny cmentarzy. Stare i obecne zwyczaje łączy jeden cel, którym jest pamięć o zmarłych.

Węgierskie wypominki

Podobnie jak w Polsce, święto zmarłych na Węgrzech jest dniem wolnym od pracy. Węgrzy odwiedzają w tym czasie groby swoich bliskich, a mszę świętą uzupełniają modlitwy połączone z wypominkami, czyli wypowiedaniem imion i nazwisk osób zmarłych. Przetrwały tam wierzenia, że w noc przed Zaduszkami dusze zmarłych przybywają na ziemię z czyścca i proszą o modlitwę. Tego dnia należy palić w piecu, by bliscy zmarli mogli się ogrzać.

Balony na filipińskich grobach

Na Filipinach święto zmarłych jest znane jako Araw ng mga Patay, Todos Los Santos lub Undas. Tak jak w innych krajach katolickich, jest dniem wolnym od pracy obchodzonym 1 listopada. W tym czasie Filipińczycy odwiedzają groby bliskich, zapalają znicze, a nawet składają pożywienie. Niektórzy dekorują groby ozdobami, a nawet balonami. Zdarza się, że w takich miejscach spędzają całą noc. 1 listopada odbywają się msze dedykowane duszom zmarłych.

Japońskie łódki z lampionami

W Japonii dusze zmarłych są wspominane podczas święta Bon, w połowie lipca lub sierpnia. Podobnie, jak w dawnych czasach Polacy, Japończycy również wierzą w to, że dusze powracają na Ziemię, by odwiedzić swoich bliskich. U progów domów ustawiają na powitanie latarnie. Żegnają je ogniem pożegnalnym. Niektórzy puszczają na wodę łódki z lampionami, a w wielu miastach odbywają się przed świątyniami rytualne tańce Bon-Odori. Tradycyjne święto Bon trwa w Japonii trzy dni.

Nie jest to czas wolny od pracy, jednak wielu Japończyków bierze urlop i odwiedza krewnych.

Trupie czaszki w Meksyku

Meksykański Dzień Zmarłych, łączy w sobie hiszpańskie tradycje katolickie z obrządkami prekolumbijczyków. Święto obchodzone jest 1 i 2 listopada, gdyż według wiary Meksykanów, dusze dzieci wracają na Ziemię pierwszego listopada, a dorosłych – drugiego. Ponad dwa tygodnie przed Dia de los Muertos na sklepowych wystawach pojawiają się czaszki, kościotrupy, a piekarnie przygotowują wypieki, spośród których najbardziej znany jest *chleb umarłych*, czyli *pan de muerto*. Dużą popularnością cieszą się również dekorowane kolorowym lukrem lub czekoladą trupie czaszki.

W **Holandii** natomiast Święto Zmarłych obchodzi się 4 maja. Składa się wtedy kwiaty, choć głównie nie na grobach, a przy pomnikach oraz w miejscach historycznych.

W **Niemczech** są różne tradycje związane ze świętem zmarłych. W południowych u zachodnich pięciu landach, gdzie większość jest katolicka odwiedza się groby. Podobnie jak u nas na groby przynosi zapalą znicze i czasami kwiaty. W niektórych regionach południowych landów dzień Wszystkich Świętych jest ustawowo wolnym od pracy. W Berlinie i w północnych protestanckich landach takiego zwyczaju nie ma.

We **Francji** dzień Wszystkich Świętych jest dniem wolnym od pracy. Choć na cmentarzach jest mało osób. Ci, którzy odwiedzają groby, kładą kwiaty. Nie ma zwyczaju palenia zniczy. Za to tłumy paryżan i turystów spotkamy na paryskim cmentarzu Père-Lachaise, gdzie mnóstwo kwiatów zobaczymy na grobie Fryderyka Chopina czy Jima Morrisona.

Bułgarskie Zaduszki Czereśniowe

W prawosławnej Bułgarii święto zmarłych przypada na sobotę poprzedzającą 8 listopada. Są to tak zwane Zaduszki Archanielskie, podczas których czci się pamięć poległych

za ojczyznę żołnierzy.

Na cmentarzach wojskowych składane są kwiaty, a Bułgarzy zgodnie z tradycją odwiedzają groby bliskich i zapalają świece. Na cmentarzu przynosi się popularne o tej porze roku czereśnie, dlatego święto zmarłych nazywane jest Zaduszkami Czereśniowymi.

Portugalskie Halloween

W Portugalii prócz odwiedzania grobów bliskich, 1 listopada kultywuje się inną tradycję, nieco przypominającą amerykańskie Halloween. Obchodzony jest zwyczaj "Pao-por-Deus", czyli "chleb dla Boga", który wywodzi się jeszcze z pogańskiego kultu zmarłych, kiedy to na groby przynosiło się jedzenie dla duchów bliskich.

Tego dnia, od wczesnych godzin porannych, dzieci łączą się w grupki i chodzą od domu do domu, śpiewając tradycyjne piosenki, wołając "Pao-por-Deus" i prosząc o słodycze i owoce. W niektórych regionach dzieci noszą ze sobą kukielki przedstawiające czarownice.

Święto nosi nazwę "chleb dla Boga", ponieważ dawniej, tego dnia dzielono się chlebem z biednymi.

Za to w **Peru** 1 listopada obchodzi się święto Dzień Zycia. Rodziny i znajomi spotykają się na tradycyjnym posiłku z wieprzowiny. Częścią święta jest też pieczenie chlebków w kształtach lalek, niemowląt czy koni. Gdy zmarły miał swoje ulubione danie, to też znajdzie się ono na stole jak też na jego grobie. Na cmentarzach można też spotkać szamanów odpowiadających swoje rytuały oraz – szczególnie w stolicy Peru Limie – muzyków i tancerzy upamiętniających w ten sposób zmarłych.

W **Ekwadorze** rodziny zasiadają do wspólnego biesiadowania i wspominają zmarłych. Spożywany jest chleb guagua i pita jest colada morada (napój z jeżyn i fioletowej kukurydzy). Ekwadorscy Indianie odwiedzają groby zmarłych. Przynoszą im na groby ulubione potrawy.

Jest to związane z wierzeniami, iż dopiero gdy zmarli się najedzą, sami będą mogli ucztować. Innym zwyczajem jest gra w kości na grobach. Jest to sposób rozmowy ze zmarłymi. Wyrzucane numery mają swoją symbolikę w potrzebach lub zarzutach zmarłych.

**Niezależnie od szerokości geograficznej
czy panującej w różnych krajach kultury,
Święto Zmarłych jest czasem zadumy,
podczas którego ludzie czczą pamięć tych, którzy odeszli.**

KĄCIK ŁASUCHA

Biało- czerwone babeczki

specjalny wypiek z okazji Narodowego Święta Niepodległości

Składniki:

4 łyżki masła (w pokojowej temperaturze)
3/4 szklanki cukru 1 jajko
2 i 1/2 łyżki niesłodzonego kakao
3 łyżki czerwonego barwnika spożywczego
1/2 łyżeczki ekstraktu waniliowego
1/2 szklanki maślanki
1 szklanka + 2 łyżki mąki
1/2 łyżeczki soli
1/2 łyżeczki proszku do pieczenia

Składniki na krem:

- 250 ml śmietanki kremówki
- 2 łyżki cukru pudru
- 2-3 łyżeczki serka mascarpone (opcjonalnie)

SMACZNEGO!!!

Rozgrzej piekarnik do 180 stopni.

Połącz w misce masło z cukrem i miksuj na średnich obrotach przez 3 minuty na gładką masę. Dodaj jajka i miksuj na szybkich obrotach aż wszystko połączy się w jednolitą całość.

W innym naczyniu połącz kakao, ekstrakt waniliowy i czerwony barwnik, zmiksuj je do konsystencji gęstej pasty. Połącz ją z masą maślaną i zmiksuj całość na średnich obrotach aż uzyskasz gładkie ciasto o jednolitym kolorze. Zmniejszając obroty miksera, dodawaj powoli mleka. Następnie dosypuj stopniowo 1 szklankę mąki i miksuj na jednorodną masę. Teraz dodaj sól, proszek do pieczenia i ocet, zmiksuj na wysokich obrotach do uzyskania gładkości.

Przelej ciasto do wyłożonych papilotami biało-czerwonych foremek i piecz 15-20 minut. W celu sprawdzenia, czy babeczki są wypieczone w środku, wsadź wykałaczkę - jeśli będzie sucha, są gotowe do wyjęcia.

W trakcie pieczenia przygotuj krem: ubij kremówkę na sztywno, w trakcie dodaj cukier puder. Na koniec dodaj serek i zmiksuj do całkowitego połączenia. Podziel krem na dwie części i do jednej z nich dodaj czerwony barwnik. Udekoruj babeczki według uznania.

Kim był Józef Piłsudski i dlaczego powinniśmy pamiętać o Święcie Niepodległości?- zapytaliśmy **panią Magdalenę Wojdyłę**- nauczycielkę historii w naszej szkole.

Redakcja „Wytrycha”: Wiemy, że 11 listopada 1918 r. Polska po 123 latach odzyskała niepodległość. Ta data ma wymiar symboliczny. Czy mogłaby nam Pani krótko opowiedzieć, jak to się stało, że nasza ojczyzna została wyzwolona spod okupacji zaborców?

Pani Magdalena Wojdyła: Musicie wiedzieć, że odzyskanie niepodległości przez Polskę nie nastąpiło się w ciągu jednego dnia. To był proces, na który złożyły się różne wydarzenia. Jednak przełomowym momentem był listopad 1918 roku. Dlaczego? Dlatego, że sytuacja międzynarodowa sprzyjała odbudowie Polski. Mocarstwa zaborcze przegrały wtedy wielką wojnę, oczywiście I wojnę światową. I to spowodowało, że w Polakach została rozbudzona nadzieja i rozpoczęli walkę o odzyskanie niepodległości. Co się oczywiście udało.

R.: Co działo się później? Polacy zapomnieli, co to jest wolność, musieli przypomnieć sobie, co to znaczy suwerenny kraj...

P. M. W.: Odradzająca się Polska na początku swego istnienia napotkała wiele problemów. Do najważniejszych należało zróżnicowanie językowe mieszkańców naszego kraju. Wiemy, że Polacy zamieszkiwali trzy różne zabory, więc przyswojenie języka to był najważniejszy problem. Drugi to przede wszystkim sytuacja gospodarcza. Ale najtrudniejsze było stworzenie rządu, ustalenie granic i budowa armii. Trzeba było też zorganizować zręby państwowości. Podstawą oczywiście jest konstytucja, sejm czy uchwalenie aktów prawnych, a co najważniejsze- wybór prezydenta.

Co to jest wolność? Każdy to pojęcie wyjaśnia na własny sposób, ale musimy wiedzieć, że to jest brak przymusu. Trudny czas zaborów pokazał nam, że wolność to jest swoboda wystawiania się, wyznania, swoboda kulturowa, niezależność.

R.: Prosimy o kilka słów o Józefie Piłsudskim. To także postać symboliczna....

P. M. W.: Chciałabym przedstawić jego postać w formie ciekawostek. Nie wszyscy wiedzą, że posługiwał się kilkoma językami- polskim, rosyjskim, francuskim i niemieckim. Uwielbiał twórczość Słowackiego (wybitnego poety okresu romantyzmu -przyp. Redakcji), a doskonałą rozrywką dla niego była gra w szachy i karty, a szczególnie pasjansa. Dużo chodził, uwielbiał samotne spacerować po Parku Łazienkowskim. Musicie wiedzieć, że otrzymał funkcję naczelnika państwa. Nie chciał zostać prezydentem Polski i o tym szczególnie na lekcjach historii będziemy mówić.

R.: Co się zmieniło w życiu Polaków. Odzyskali niepodległość, Polska wróciła na mapy świata, wolno było już posługiwać się językiem ojczystym. Co poza tym?

P. M. W.: Rozpoczęła się walka o granice szczególnie o granicę zachodnią, która ukształtowała się w czasie powstań: wielkopolskiego, śląskich i plebiscytu. Z kolei granica wschodnia... tutaj decydującą rolę odegrały walki zbrojne. Najtrudniejszą próbą dla młodego państwa polskiego była wojna z Bolszewikami i jej przełomowy moment – Bitwa Warszawska. To był najtrudniejszy okres dla Polaków w tamtym czasie.

R.: Kiedy dzień 11 listopada uznany został za święto narodowe?

P. M. W.: Święto zostało ustanowione ustawą z dnia 23 kwietnia 1937, zniesione ustawą Krajowej Rady Narodowej 22 lipca 1945, a przywrócono je ustawą w 1989. Od tego czasu dzień ten oficjalnie obchodzony jest jako święto narodowe.

R.: Jak powinniśmy je obchodzić? Dlaczego warto jest świętować tego dnia?

P. M. W.: Uroczycie, z szacunkiem, pamiętając o ludziach, którzy walczyli o wolność naszego kraju. Musimy to święto obchodzić z pełną dumą i patriotyzmem. Dlaczego warto świętować? Dla upamiętnienia wydarzeń z 1918 roku i późniejszych, także walkach powstańczych w tym okresie. Ale także dlatego, by przyszłe pokolenia pamiętały o przeszłości naszego narodu, o naszych przodkach, którzy- dzięki podjętej walce- dali nam przykład, świadectwo dobrego Polaka

R.: Serdecznie dziękujemy za poświęcony czas i ciekawą lekcję historii.

P.M.W.: Ja również serdecznie Wam dziękuję

Wywiad przeprowadziły: **Emilia Stanisławska, Kamila Skoczylas i Marta Marek**-uczennice kl. 6a

*"Najlepszym lekarstwem, którego nie sposób przedawkować,
to życzliwość dla drugiego człowieka."*

Rate This

21 listopada obchodzony jest Światowy Dzień Życzliwości i Pozdrowień.

Idea tego święta wywodzi się ze Stanów Zjednoczonych, kiedy to dwaj bracia Brian i Michael Mc Cormack postanowili zareagować na konflikt zbrojny pomiędzy Egiptem, a Izraelem. Chcieli pokazać światu, iż walka i zawiść szkodzą, nie budują. Inicjatywa ta miała za zadanie przekonać rządzących do rozwiązywania problemów w sposób pokojowy, a nie zbrojny.

Obecnie Dzień Życzliwości obchodzony jest w ponad 180 krajach. Przesłanie akcji jest proste – bądźmy życzliwi codziennie, a nie tylko od święta. Pamiętajmy, że pozytywna energia wraca do nas z nawiązką!

Której but na progu stanie, pierwsza panna na wydanie, czyli andrzejkowe wróżby.

Andrzejki to wieczór wróżb, który przypada na noc z 29 na 30 listopada. Dzień ten jest zaraz początkiem starego i końcem nowego roku liturgicznego. Andrzejki, potocznie nazywane też ostatkami, stanowią ostatnią okazję do hucznych zabaw. Po ostatniej szalonej nocy bowiem nadchodzi adwent, w którym nie urządza się hucznych zabaw. Historycy do dzisiaj nie ustalili dokładnie rodowodu andrzejek. Przypuszcza się, że andrzejkowe wróżby narodziły się w starożytnej Grecji. Na greckie korzenie andrzejek może wskazywać etymologia imienia patrona wróżb, bowiem po grecku Andrzej to Andress (andros - mężczyzna, aner - mąż). Druga teoria rodowodu andrzejkowych wróżb przypisuje go celtyckimi starogermańskim wierzeniom. Dominującą rolę w tamtejszej kulturze odgrywał Frey - bóg płodności i urodzaju, światła i deszczu, władający też wiatrami i oceanami.

WYŚCIGI BUTÓW

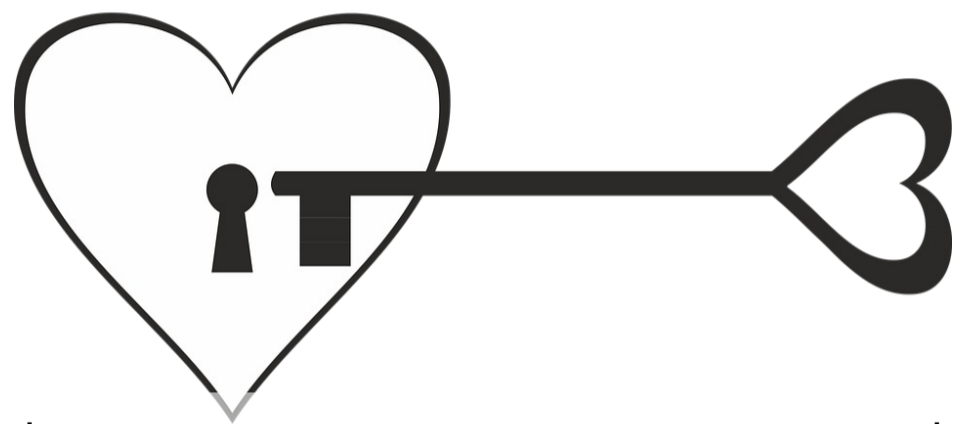
W pokoju, gdzie odbywa się zabawa wybieramy start oraz metę.

Następnie każdy z uczestników, jeden za drugim układa swoje buty w stronę mety i rozpoczyna się wyścig. Kiedy wszyscy uczestnicy ułożą swoje buty, wtedy układamy te z końca kolejki. Ta osoba która dojdzie do mety, to jako pierwsza weźmie ślub.

WRÓŻBA Z JABŁEK

Podczas tej zabawy obieramy jabłko, a skórki wyrzucamy za siebie. Z rozrzuconych na podłodze skórek próbujemy odczytać inicjały ukochanej lub ukochanego.

Sw. Andrzej od andrzejek pochodził z Betsaidy w Galilei, był rybakiem i uczniem Jana Chrzciciela, potem poszedł za Chrystusem. Przeprowadził też do Niego swojego brata Szymona Piotra. Przedstawiał Jezusowi pogan, którzy chcieli Go poznać. Zginął ukrzyżowany w Achai [na krzyżu ustawionym pochyło w kształcie litery X - zwanym krzyżem świętego Andrzeja]. Wcześniej zdążył założyć w Bizancjum kościół. Podobno był obieżyświatem - nauczając, podróżował po wielu krajach.

LANIE WOSKU

Potrzebujemy świecę i klucz. Z zapalanej świeczki lejemy wosk przez dziurkę do klucza, prosto do naczynia z zimną wodą.

Po zastygnięciu sprawdzamy cień, jaki stężyła kształt rzuca na ścianę.

zabawy zaproponowała [Kamila Skoczylas](#)

BRAWA DLA GIMNASTYKÓW

W dniach 22-25 października w Białej Podlaskiej odbyła się XXVI Olimpiada Młodzieży w gimnastyce sportowej kobiet i mężczyzn. Wspaniale zaprezentowała się w tych zawodach reprezentacja naszych gimnastyków, która zdobyła aż 10 medali (2 złote, 4 srebrne i 4 brązowe) i zajęła 2 miejsce wśród wszystkich klubów biorących udział w rywalizacji.

Na najwyższym stopniu podium stanęli **Rafał Pawlak i Szymon Szymański**, a wicemistrzami Olimpiady zostali **Wiktor Lichwa, Jakub Sadza, Bianka Drostek, Szymon Szymański**. Brązowe medale zdobyli natomiast **Patrycja Grodzka, Patrycja Korzeniowska, Bianka Drostek, Michał Lichwa**.

Trenerami naszych mistrzów są: **Mariusz Wroński, Artur Zamirski, Agnieszka Arczyńska-Jaseniuk, Ewelina Kowalska-Trela, Marcin Dmytrów, Grzegorz Trela**.

Królewska gra

II miejsce w Mistrzostwach Powiatu w Szachach Drużynowych wywalczyła drużyna w składzie: **Natalia Pietrzak** - klasa 6b, **Szymon Dąbrowski**, **Szymon Gutowski** oraz **Filip Jurkowski**- klasa 6p.

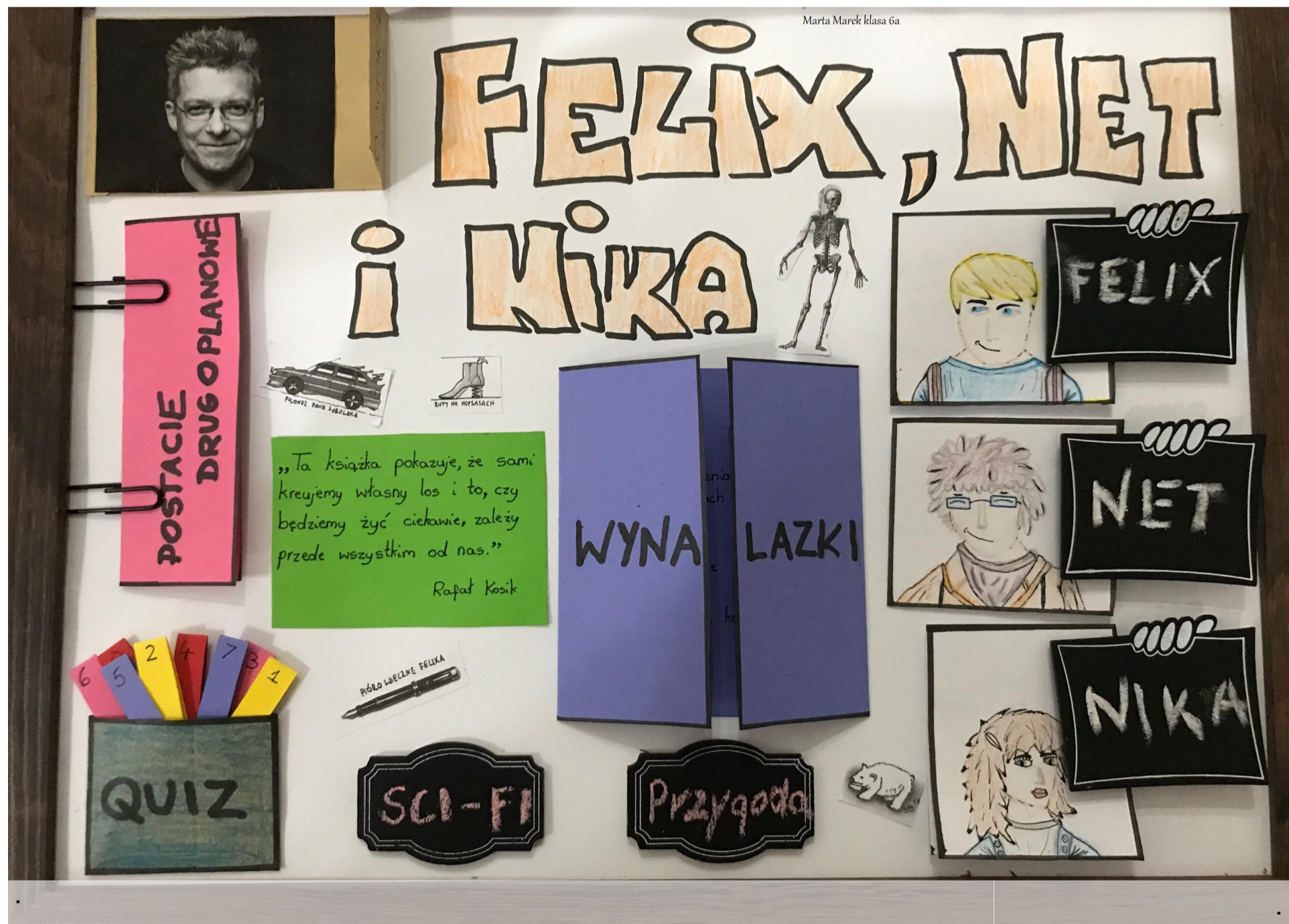
Gratulacje!!!

Lapbook, czyli w jaki sposób powtórzyć ważne wiadomości

Uczniowie klasy 6 a na lekcji języka polskiego omawiali powieść R. Kosika "Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi". Oto w jaki sposób zakończyła się praca z tą lekturą. Młodzież tworzyła lapbooki, czyli...książki na kolanie :)

Czym jest lapbook? To własnoręcznie wykonana „książka”, gromadząca informacje na dowolnie wybrany temat. Kształt, forma, technika wykonania zależą wybranego tematu i naszej pomysłowości. Ogranicza nas tylko wyobraźnia. Polecamy! W ten sposób można usystematyzować pracę nie tylko z lekturą, ale właściwie na każdy temat..

A oto efekty pracy w klasie 6a.

Uczniowie podeszli do pracy z dużym zaangażowaniem. Wykazali się kreatywnością, pomysłowością i pracowitością. Wyszukiwali ważne informacje, wymyślali zagadki i rebusy, przypominali przygody bohaterów. W ten sposób przypomnieli sobie treść lektury.

**Każdy lapbook jest inny. I tak być powinno.
Ważny jest pomysł i jego realizacja. A przede wszystkim chodzi o to,
by usystematyzować wiedzę, zapamiętać i...
dobrze się przy tym bawić:)**

Kto jest autorem powieści "Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych ludzi"?

Michał Wojdła

A Henryk Sienkiewicz
B Rene Gosniny
C J. R. R. Tolkien
D Rafał Kosik

Bohaterowie

Głównych bohaterów powieści - Felixa, Neta i Niki - poznajemy w ich pierwszym dniu w nowej szkole - gimnazjum imienia profesora Stefana Kusznickiego.

rozczochanymi... tyka i informatyka... encja, przyjacieli... sal z niego... y, ze wydała

STRESZCZENIE

yscy będą napchani przez nią jedzeniem, jacy warsztat wypełniony różnego rodzaju zauważyła też robota wyglądającego jak helikopter, który mieścił się w dłoni. yskać skradzione przedmioty. Ustalili, że ich

ją w banku. Była wiecznie zabiegana. W m Alfa Romeo. Wieczorem, Feliks w wała mama został okradziony przez Gang y był teraz poszukiwany przez całą policję pecjalnych. Piotr zastanawiał się jak złapać się stworzyć ich rysopisu, zostali nazwani

innych uczniów. Wszyscy skradzione przedmioty chowali w jakimś stanowili odnaleźć kryjówkę złodziei. Po lekcjach trójka przyjaciół elixa na ulicy Serdecznej, na przedmieściach Warszawy. Dom Feliksa . Ponadto chłopak posiadał psa imieniem Caban. Był to czarny terier t kuchnię, do domu przyszła babcia Luska, dobrotliwa starszuszka, która

KRZYŻÓWK

PLAN WYDARZEŃ

KOLOROWANKA

OPIS POSTACI I KSIĄŻKI

Nika oraz Gang Niewidzialnych ludzi

5.	☐	Skarb babci Lusi.
7.	☐	Na kociej skale.
11.	☐	Transmisja z Marsa.
8.	☐	Wielki korek na ulicach Warszawy.
9.	☐	U Manfreda w ratuszu.
3.	☐	Tajemnica Niki.
6.	☐	Wieżowiec Silver Tower.
2.	☐	Pierwszy dzień w szkole.

DOBRE RADY NIE OD PARADY

To trudny czas dla nas wszystkich. Sytuacja pandemiczna zmusza nas do pozostania w domu.

Ważne jest jednak, by nie zaprzepaścić tego czasu, by wykorzystać go jak najlepiej, by po powrocie do szkoły nie mieć zaległości.

Poniżej prezentujemy kilka rad. Skorzystaj z nich, a nauka w domu stanie się łatwiejsza.

UCZĘ SIĘ... zdalnie

- STARAM SIĘ PRACOWAĆ SYSTEMATYCZNIE
- NIE ODKŁADAM NA POŹNIEJ
- UCZĘ SIĘ DLA SIEBIE
- PRACUJĘ SAMODZIELNIE
- PAMIĘTAM O CZASIE WOLNYM ~ ODPOCZYWAM ~
- ROBIĘ PRZERWY
- JEM OWOCE I WARZYWA
- PIJĘ WODĘ
- PYTAM, JEŚLI CZEGOS NIE ROZUMIEM
- BIŃRĘ AKTYWNY UDZIAŁ W ZAJĘCIACH
- USTALAM HARMONOGRAM DZIAŁAŃ
- PILNUJĘ TERMINÓW
- NIE ROZPRASZAM SIĘ
- SCHOWAM, WYŁĄCZĘ "PRZESZKADZACZE"
- ROZTOJĘ PRACĘ NA ETAPY
- ZACZNĘ OD NAJTRUDNIEJSZYCH TREŚCI
- ZGŁASZAM PROBLEMY TECHNICZNE
- KORZYSTAM Z PODRĘCZNIKÓW, ZESZYTÓW ĆWICZEŃ
- nie STRACĘ GŁOWY
- ZACHOWAM DOBRY HUMOR
- GRUNT TO POZYTYWNE NASTAWIENIE
- PRZYGOTUJĘ PRZYJEMNE MIEJSCE DO NAUKI ORAZ POTRZEBNE MATERIAŁY
- NOTUJĘ W ZESZYCIE WAŻNE INFORMACJE
- ZNAJDE CZAS DLA SIEBIE, DLA PRZYJACIÓŁ
- ZACHOWAM RÓWNOWAGĘ
- MAM POD RĘKĄ KOŁOBOWE KARTECZKI, ZAKREŚLACZE, NOTATNIKI, SEGREGATORY...

SYLWIA OSZCZYK - POLSKI JAK MALOWANY

Ciekawostki o jesieni

Skąd ptaki wiedzą, że czas już odlatywać do ciepłych krajów?

Na decyzje o terminie odlotu ptaków wpływa brak możliwości zdobywania pokarmu i niska temperatura powietrza. Jednak największą rolę odgrywa najprawdopodobniej długość dnia. Im bliżej zimy, tym dni stają się krótsze. Zmiany te ptaki odczytują podobnie, jak my kalendarz.

Dlaczego jesienią liście zmieniają barwę?

Zielony barwnik liści powstaje w wyniku działania promieni słonecznych. Gdy zbliża się zima i słońce świeci krócej, powstaje go dużo mniej. Wówczas główną rolę w tworzeniu barwy liścia zaczynają odgrywać inne barwniki, np. żółte lub pomarańczowe.

Dlaczego drzewa zrzucają liście?

Drzewa zrzucają liście, aby nie tracić przez nie wody w czasie zimy. Sygnałem do zrzucenia liści jest dla drzew długość dnia. Gdy jesienią dni stają się krótsze, między liściem a gałązką drzewa tworzy się przegroda, która sprawia, że do liścia przestaje dopływać woda. Liść usycha i przy podmuchu wiatru odpada od gałęzi.

Dla naszych **najmłodszych czytelników** przygotowaliśmy zabawy na długie jesienne wieczory.
Zapraszamy do wspólnej zabawy.

Wydrukuj obrazek i pokoloruj go najpiękniej jak potrafisz. Następnie poproś Rodziców,
by wysłali go na adres naszej redakcji: redakcja.sp2.nysa@gmail.com.

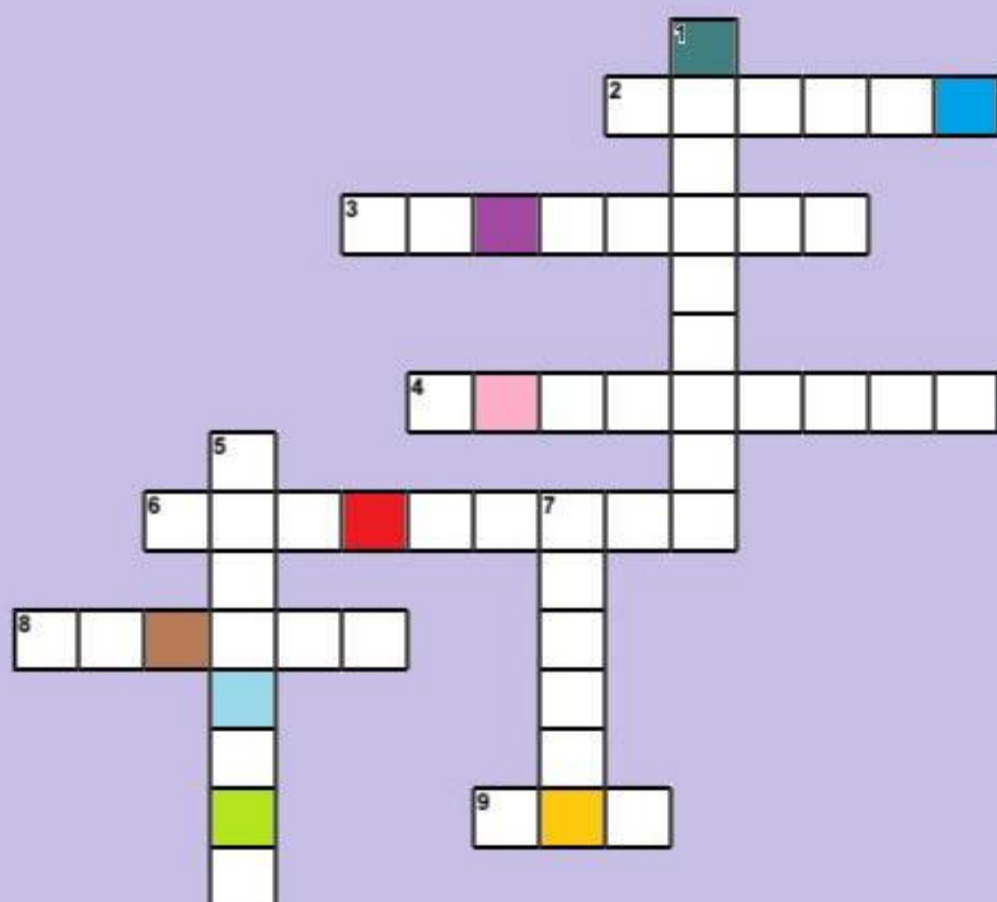
Wasze obrazki znajdą się w specjalnej galerii w następnym wydaniu gazety.

Razem możemy sprawić, że jesień będzie piękna i kolorowa!

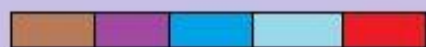
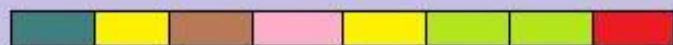

Wpisz odgadnięte słowa do krzyżówki,
a następnie odgadnij hasło

Powodzenia!

HASŁO:

Poziomo:

Pionowo:

Chcesz dołączyć do naszego grona i wspólnie z nami opisywać szkolną (i nie tylko!) rzeczywistość?

Napisz na adres: redakcja.sp2.nysa@gmail.com

Wytrych- Reaktywacja

Redaktor naczelny: **Dorota Woźniak**

Redaktorki: **Emilia Stanisławska, Marta Marek, Kamila Skoczylas**